

JONAS HELLMAN & ANDERS HULTIN:

En ny skattebetalarnas förening

Frågan har ställts många gånger: Vad gör egentligen Skattebetalarnas förening? Efter socialdemokraternas återkomst till makten har skatterna återigen chockhöjts. Ändå har vi inte fått uppleva någon bred folklig skatterevolt.

Men att lägga hela skulden för detta på Skattebetalarnas förening är orättvist. De kampanjinsatser som föreningen har gjort mot höjningen av fastighetsskatten har varit bra. Om det på något område hörs skatteprotester, så är det just på detta. Snarare är problemet den attityd som gör att borgerligheten väljer att delegera skattefrågan till en förening som de inte själva engagerar sig i. Det anses i vissa borgerliga kretsar inte tillräckligt "fint" att tala för sänkta skatter. Alltså överlåter man det till någon annan.

Moderaterna har i och för sig alltid förordat sänkta skatter. Men de övriga borgerliga partierna har ofta nöjt

sig med att säga att skatterna inte kan höjas ytterligare. Det totala skatetrycket har med folkpartiets, kristdemokraternas och centerns synsätt alltid varit ungefär "lagom". Oavsett hur högt det har varit.

Och inte ens inom moderaterna har alla tagit skattefrågan på fullt allvar. För många moderata kommun- och landstingspolitiker har sänkta skatter mer varit ett partimantra som de upprepat i diskussioner än något som de haft praktiska planer på att genomföra.

Undergräver välfärden

Samtidigt blir det allt mer uppenbart att de höga skatterna håller på att undergräva välfärden i det svenska samhället. Justeringar av arbetsrätten i all ära, men vi kommer att tvingas leva med massarbetslöshet så länge vi har ett skattesystem som konsekvent nästan fördubblar kostnaderna för arbetsinsatser.

För den som skall betala är det en väsentlig skillnad mellan om en an-

ställning kostar 7.000 kronor i månaden eller nästan 14.000 kronor i månaden. (Nästan 14.000 kronor blir kostnaden om den som utför arbetet skall ha ut 7.000 kronor efter skatt.)

LO-ekonomen Dan Andersson har på regeringens uppdrag utrett vilka åtgärder som kan vidtas för att öka antalet jobb inom tjänstesektorn. I utredningen konstateras att de höga skatterna slår ut tjänstejobb. Dilemmat är dock att skatterna är så mycket för höga, att det skulle ge den offentliga sektorn stora inkomstförluster att sänka dem. Alltså har staten inte råd att göra något åt problemet, resonerar Andersson.

Dan Anderssons uppgivenhet är anmärkningsvärd. Under valrörelsen 1994 påstod socialdemokraterna att de skulle låta arbetslöshetsbekämpningen gå före allt annat om de kom till makten. I dag står det klart att de låter arbetslöshetsbekämpningen underordnas sådant som att hålla fast vid de nuvarande skatte- och bidragsnivåerna.

Om vi skall komma till rätta med arbetslösheten måste vi göra något åt skatterna. Insikterna om detta har ökat åtminstone inom borgerligheten. För ett par veckor sedan skrev till exempel Dagens Nyheters chefredaktör Hans Bergström en signerad artikel på ledarsidan där han förklarade att det är dags för en "skatterevolt". "Går man i detalj igenom de olika regeringspaket som motiverats med budgetunderskottet, från hösten 1994 och framåt, blir det tydligt att besparingarna via regeländringar i bidragssystem har varit förbluffande små. Att budgetunderskottet håller på att försvinna har i allt väsentligt andra orsaker", skrev Bergström. Bland annat att skatterna har "höjts dramatiskt".

Positiv till skatterevolt

"Det behövs en motvind. Rege-
ringspartiet måste få känna att snål-
blåst kan komma från mer än ett
håll", fastslog han.

Med sitt uttalande har Bergström i
och för sig inte sagt att han själv
kommer att ansluta sig till skattere-
volten. På sedvanligt borgerligt sätt
vill han helst delegera till någon an-
nan. Men han är i varje fall positiv till
att en skatterevolt kommer till stånd.
Artikeln innehåller inga slängar mot
"populister" som vill sänka skatten.

Hans Bergströms artikel var föran-

ledd av programmet "Summerat" på
söndagskvällen. I programmet disku-
terade bland andra skatteminister
Thomas Östros och Riksbanksfull-
mäktiges ordförande Kjell-Olof Feldt
skattepolitiken. Programmet var in-
tressant så till vida att det uppmärk-
sammade att även låginkomsttagare
betalar höga skatter i Sverige. Det
framgick till och med att det ofta är
de höga skatterna som gör hushåll bi-
dragsberoende.

Moderaterna har under den senaste
tiden lyft fram att skattepolitiken har
negativa konsekvenser även för hus-
håll med låga inkomster. Kanske är
diskussionen i "Summerat" ett teck-
en på att denna vinkling håller på att
få fotfäste i den allmänna debatten?

Det är bra att moderaterna agerar.
Men det räcker inte. Det behövs en
bredare folklig opinionsbildning i
skattefrågan.

Vad som egentligen skulle behövas
är en ny Skattebetalarnas förening.
Inte för att ersätta utan snarare för att
komplettera den befintliga. En före-
ning som koncentrerar sig på att dri-
va frågan att vanliga hushåll betalar
för höga inkomstskatter i Sverige.

Målsättningen måste vara att bryta
mark för en skiftesreform. Lägre skat-
ter måste skiftas mot lägre bidrag. Vi
har kommit så långt i skattetryck och
offentliga utgifter att i stort sett alla
hushåll först ger och sedan får tillbaka

en stor andel av sin inkomst. Denna
rundgång är inte försvarbar. En för-
ändring måste genomföras som inne-
bär att hushållen från början får be-
hålla en större andel av de pengar
som de tjänar ihop. Ett argument för
detta är att människor måste få större
frihet att själva bestämma hur de skall
disponera sina pengar. Ett annat att
de ekonomiska villkoren för att arbe-
ta och anlita arbetskraft måste för-
bättras.

Alla resurser redan uppbundna

En reform där man skiftar lägre skat-
ter mot lägre bidrag är egentligen nå-
got som alla partier borde kunna stäl-
la upp på. Det handlar inte om för-
delningspolitik. Poängen är att nivån
på de offentliga åtagandena skruvas
ned ett snäpp, så att systemet blir mer
hanterbart och överskådligt. Proble-
met idag är ju att politikerna är för-
hindrade att genomföra rationella
förändringar eftersom alla resurser re-
dan är uppbundna.

Skattefrågan är inte enbart en fråga
om ideologi, utan också en fråga om
handlingskraft.

Det behövs en organisation som
arbetar med att sprida insikt om det-
ta. En organisation som kan förena
förnyare i olika läger.

Om det är i någon politisk fråga
där det behövs en kraftsamling inför
valet 1998 så är det i skattefrågan.